

Edirne Mebusu Rükneddin Nasuhioğlu ile İzmir Mebusu Sebati Acun'un, 5887 sayılı Harclar Kanununun 6955 sayılı Kanunla muaddel 97 nci maddesinin I numaralı fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifleri ile Kocaeli Mebusu Dursun Erol'un, 5887 sayılı Harclar Kanununa 6955 sayılı Kanunla ilâve edilen muvakkat maddenin tadili hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/244, 2/300, 2/361)

Edirne Mebusu Rükneddin Nasuhioğlu'nun, Harclar Kanununun 6955 sayılı Kanunla muaddel 97 nci maddesinin I numaralı fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/244)

Yüksek Reisliğe

5887 sayılı Harclar Kanununun 97 nci maddesinin 6955 sayılı Kanunla muaddel I numaralı fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifimi esbabı mucibesıyla birlikte takdim ediyorum. Gereğinin ifasına müsaadelerini saygılarımla rica ederim.

10 . XII . 1958

Edirne

Rükneddin Nasuhioğlu

GEREKÇE

Türk soyundan olup yurdumuza iltica eden ve vatandaşlığımıza alınmalarını isteyen mültecilerden bir kısmı; 29 . III . 1952 tarihinde yürürlüğe giren 5887 sayılı Harclar Kanununun tâbiyet muamelelerinden alınacak harclar hakkındaki 97 nci maddesinin 1 nci bendinde yazılı iki yıllık müracaat süresini geçirdiklerinden fakirliklerine rağmen muafiyetten faydalanamadıkları gibi harca tâbi olarak vatandaşlığımıza alınmaları da her reşit şahıs için ödenmesi gereken 800 er lira harcı verememişler, bâzılarının da ilk ve peşin harcları ödiyememeleri yüzünden vatandaşlığa alınma muameleleri yürütülememiştir.

1777 sayılı İskân Muafiyetleri Nizamnamesinin 13 ncü maddesi ile tâyin edilen iki senelik müddet zarfında göçmenlik veya serbest göçmenlik talebetmediklerinden bu şahısların kanuni durumları da sözü geçen 97 nci maddenin 1 nci bendinin (b) fıkrasında tasrih edildiği üzere Hükümetimizce göçmenliklerinin tanınmasına imkân vermemektedir.

5887 sayılı Harclar Kanununun 97 nci maddesinin tâdili ve bu kanuna muvakkat bir madde ilâvesi hakkındaki 26 . IV . 1957 tarih ve 6955 sayılı Kanunun Yüksek Meclisçe müzakere ve kabulü sırasında bu mültecilerin durumuna temas edilmesi unutulmuştur.

Fakir oldukları halde ilk ve peşin harcları verebildiklerinden vatandaşlığımıza harçlı alındıkları halde tahakkuk eden 800 liralık harcı ödiyemiyenlerle ilk ve peşin harcları dahi veremediklerinden muameleleri ikmâl ettirilemeyen ve binnetice mağdur olduklarından şikâyet ve şikâyetleri devam eden ve miktarları birkaç yüz kişiden ibaret bulunan mültecilerin memleketimizde yerleşmiş olmaları ve bir çoğunun da evlenmek suretiyle mânevi bağlar tesis etmiş bulunmaları göz önüne alınarak bir an önce iş gücü temin ve bu suretle müstahsil duruma geçmelerini sağlamak gayesiyle 29 . III . 1952 tarihinden itibaren vatandaşlığımıza alınanlara tahakkuk ettirilen harcların alınmaması ve diğerlerinin de vatandaşlık muamelelerinin haresiz yürütülmesi için ilişik kanun projesi hazırlanmıştır.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Esas No. 2/244
Karar No. 33

25 . IV . 1959

Yüksek Reisliğe

Edirne Mebusu Rükneddin Nasuhioğlu'nun, Harclar Kanununun 6955 sayılı Kanunla muad-
del 97 nci maddesinin bir numaralı fıkrasının
değiştirilmesi hakkında kanun teklifi encümeni-
mizde alâkalı hükümet temsilcilerinin de iştirak-
leriyle tetkik ve müzakere edildi :

Teklif sahibi tarafından serd edilen mucip
sebepler esas itibariyle yerinde görülmüştür. An-
cak vâkı teklif yurda gelmiş mülteci ve göçmen-
lerin hareketan muafiyetine taallûk ettiğine göre
vaz'edilecek hükmün de muvakkat mahiyette ol-
ması zaruri görülmüş ve teklifin 1 nci maddesi
ona göre tadilen tertip ve tanzim edilmiştir.

Teklifin 2 nci ve 3 ncü maddeleri aynen ka-
bul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi
edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Maliye Encümeni Reisi

M. M.

Bursa

Bursa

K. Yılmaz

M. Kayalar

Kâtip

Manisa

Amasya

Çorum

S. Akdağ

H. Koray

C. Köstekçi

Kars

Kırklareli

Konya

O. Yeltekin

A. Sakman

H. Â. Keymen

Malatya

M. Z. Tulunay

**EDİRNE MEBUSU RÜKNEDDİN NASUHI-
OĞLU'NUN TEKLİFİ**

5887 sayılı Harclar Kanununun 97 nci maddesinin 6955 sayılı Kanunla muaddel 1 No. lu fıkrasının değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 5887 sayılı Harclar Kanununun 6955 sayılı Kanunla değişik I numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 97. — Aşağıda yazılı şahıslar ve aileleri efradı harédan muaftır :

- I - a) Göçmenler,
- b) Göçmenliği kabul edilen mülteciler,
- c) Serbest göçmenler,
- d) Türk soylulardan pasaport ve seyahat vesikası ile veya mülteci olarak Türkiye'ye gelip de vatandaşlık talebinde bulunanlardan yoksul oldukları mahallî idare heyetleri kararıyla sabit olanlar, (29. III. 1952 tarihinden bu kanunun neşri tarihine kadar ve işbu (d) bendinde yazılı şartları haiz oldukları halde vatandaşlığa kabul ve nüfusa tescil edilerek harclarını tamamını veya bir kısmını ödemiş durumdaki kimselerden ve aileleri efradından hare alınmaz.)

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

5887 sayılı Harclar Kanununun 97 nci maddesinin tadiline dair 6955 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 26. IV. 1957 tarih ve 6955 sayılı Kanunun muvakkat maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Muvakkat madde. — Türk soylulardan pasaport ve seyahat vesikasıyla yurda gelip de 5887 sayılı Harclar Kanununun neşredildiği 29. II. 1952 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar vatandaşlığa kabul edilen ve iki yıllık müddet içinde müracaat edemediklerinden hare muaflığında faydalanamayanlarla, bu müddet zarfında mülteci sıfatiyle gelip keza vatandaşlığa kabul edilen Türk soylu kimselerden yoksul oldukları mahallî idare heyetleri kararıyla sabit olanlardan, Tâbiyet Harecını kısmen ödedikleri veya hiç ödemedikleri için nüfusa tescil edilemeyenlerin gerek kendileri, gerekse aileleri efradının nüfusa tescil muameleleri hare aranmaksızın yapılır.

MADDE 2. — Teklif sahibinin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklif sahibinin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Izmir Mebusu Sebati Acun'un, 5887 sayılı Harçlar Kanununun 6955 sayılı Kanunla değiştirilen 97 nci maddesinin «1» numaralı fıkrasının tadili hakkında kanun teklifi (2/300)

Yüksek Reisliğe

5887 sayılı Harçlar Kanununun 97 nci maddesinin 6955 sayılı Kanunla muaddel bir numaralı fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi, mucip sebepleriyle birlikte ilişik olarak takdim kılınmıştır.

Gereğine müsaadelerinizi saygı ile arz ederim.

19 . II . 1959
Izmir Mebusu
Sebati Acun

GEREKÇE

Türk soyundan olup yurdumuza iltica eden ve vatandaşlığımıza alınmalarını isteyen mültecilerden bir kısmı; 29 . III . 1952 tarihinde yürürlüğe giren 5887 sayılı Harçlar Kanununun tabiiyet muamelelerinden alınacak harçlar hakkındaki 97 nci maddesinin 1 nci bendinde yazılı iki yıllık müraaat süresini geçirdiklerinden fakirliklerine rağmen muafiyetten faydalanamadıkları gibi harca tâbi olarak vatandaşlığımıza alınanlar da her reşit şahıs için ödenmesi gereken 800 zer lira harcı verememişler, bâzılarının da ilk ve peşin harçları ödiyememeleri yüzünden vatandaşlığa alınma muameleleri yürütülememiştir.

1777 sayılı İskân muafiyetleri Nizamnamesinin 13 ncu maddesi ile tâyin edilen iki senelik müddet zarfında göçmenlik veya serbest göçmenlik talebetmediklerinden bu şahısların kanuni durumları da sözü geçen 97 nci maddenin 1 nci bendinin (b) fıkrasında tasrih edildiği üzere Hükümetimizce göçmenliklerinin tanınmasına imkân vermemektedir.

5887 sayılı Harçlar Kanununun 97 nci maddesinin tadili ve bu kanuna muvakkat bir madde ilâvesi hakkındaki 26 . IV . 1957 tarih ve 6955 sayılı Kanunun Yüksek Meclisçe müzakere ve kabulü sırasında bu mültecilerin durumuna temas edilmesi unutulmuştur.

Fakir oldukları halde ilk ve peşin harçları verebildiklerinden vatandaşlığımıza harçlı alındıkları halde tahakkuk eden 800 liralık harcı ödiyemiyenlerle ilk ve peşin harçları dahi veremediklerinden muameleleri ikmal ettirelemiyen ve binnetice mağdur olduklarından şikâyet ve sızlanmaları devam eden ve miktarları birkaç yüz kişiden ibaret bulunan mültecilerin memleketimizde yerleşmiş olmaları ve birçoğunun da evlenmek suretiyle mânevi bağlar tesis eylemiş bulunmaları göz önüne alınarak bir an önce iş, güç temin ve bu suretle müstahsil duruma geçmelerini sağlamak gayesiyle 29 . III . 1952 tarihinden itibaren vatandaşlığımıza alınanlara tahakkuk ettirilen harçların alınmaması ve diğerlerinin de vatandaşlık muamelelerinin haresiz yürütülmesi için ilişik kanun projesi hazırlanmıştır.

İZMİR MEBUSU SEBATİ ACUN'UN
TEKLİFİ

5887 sayılı Harclar Kanununun 97 nci maddesinin 6955 sayılı Kanunla muaddel 1 numaralı fıkrasının değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 5887 sayılı Harclar Kanununun 6955 sayılı Kanunla değişik 1 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

MADDE 97. — Aşağıda yazılı şahıslar ve aileleri efradı haretan muafıtır :

1. — a) Göçmenler,
- b) Göçmenliği kabul edilen mülteciler,
- c) Serbest göçmenler,
- d) Türk soylulardan pasaport ve seyahat vesikası ile veya mülteci olarak Türkiye'ye gelip de vatandaşlık talebinde bulunanlardan yok-

sul oldukları mahalli idare heyetleri kararıyle sabit olanlar,

(29 . III . 1952 tarihinden bu kanunun neşri tarihine kadar ve işbu (d) bendinde yazılı şartları haiz oldukları halde vatandaşlığa kabul ve nüfusa tescil edilerek harcların tamamını veya bir kısmını ödeyememiş durumdaki kimselerden ve aileleri efradından harc alınmaz.)

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Kocaeli Mebusu Dursun Erol'un, 5887 sayılı Harclar Kanununa 6955 sayılı Kanunla ilâve edilen muvakkat maddenin tadili hakkında kanun teklifi (2/361)

26 . XI . 1959

Yüksek Reisliğe

5887 sayılı Harclar Kanununa 6955 sayılı Kanunla ilâve edilen muvakkat maddenin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi mucip sebepleriyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerini saygı ile rica ederim.

Kocaeli Mebusu
Dursun Erol

ESBABI MUOİBE

Muhtelif yabancı memleketlerden yurdumuza gelmiş bulunan Türk soylu mülteci ve göçmenlerden Türkiye'de cari kanunların muhtevasına vâkıf olmamak ve yurda geldikleri sıralarda ibate ve işelerini temin kaygısına düşerek 6955 sayılı Kanunun tâyin eybediği iki senelik zaman içinde müracaat edememiş bulunan birçok kimsenin mevcudolduğu ve kendileri vatandaşlığa kabul edilmelerine rağmen harc muafiyetinden istifade edememeleri ve sekiz yüz lira kadar tutan bu harcı ödeme kudretinde bulunamadıkları için uzun zamandan beri tescil muamelelerini yaptıramadıkları tesbit ve müşahede olunmuştur. Yıllardan beri nüfusa tescil edilemeyen ve ellerinde nüfus tezkere-leri bulunmadığı için medeni haklarının istihsalinde büyük güçlüklerle maruz kalmakta bulunan bu gibilerin vaziyetlerine bir çare bulunması iktiza etmektedir. Bu mütalâadan mülhem olarak Türk vatandaşlığına kabullerine karar verilen ve fakat tescil harcını ödemekten âciz oldukları için nüfusa tescilleri yapılamıyan bu mülteci ve göçmenlerin tescil harcından muaf tutulmaları uygun olacağı kanaatiyle ilişik kanun teklifinin hazırlanarak takdimine zaruret hâsıl olmuştur.

KOCAELİ MEBUSU DURSUN EROL'UN
TEKLİFİ

5887 sayılı Harelar Kanununa 6955 sayılı Ka-
nunla ilâve edilen Muvakkat Maddenin tadili
hakkında Kanun

MADDE 1. — 5887 sayılı Harelar Kanu-
nuna 26 . IV . 1957 tarih ve 6955 sayılı Ka-
nunla ilâve edilen Muvakkat Madde aşağıdaki
şekilde değiştirilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Türk soylulardan
pasaport ve seyahat vesikasıyla yurda gelip
de 5887 sayılı Harelar Kanununun neşredildiği
29 . II . 1952 tarihinden bu kanunun yürür-
lüğe girdiği tarihe kadar vatandaşlığa kabul
edilen ve iki yıllık müddet içinde müracaat
edemedikleri için hare muafiyetinden fayda-

lanamıyan göçmenlere bu müddet zarfında
mülteci sıfatiyle gelip keza vatandaşlığa ka-
bul edilen Türk soylu kimselerden hare ödeme-
ye kudreti olmıyanların gerek kendileri ve ge-
rekse aileleri efradının nüfusa tescil muame-
leleri bir defaya mahsus olmak üzere hare
aranmaksızın yapılır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden
müteberdir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerinin tat-
bikine İera Vekilleri Heyeti memurdur.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 2/300, 2/361

Karar No. 3

30 . XI . 1959

Yüksek Reislige

İzmir Mebusu Sebati Acun'un, 5887 sayılı
Harelar Kanununun 6955 sayılı Kanunla deği-
ştirilen 97 nei maddesinin 1 numaralı fıkrasının
tadili hakkındaki kanun teklifi ile,

Kocaeli Mebusu Dursun Erol'un, 5887 sayılı
Harelar Kanununa 6955 sayılı Kanunla ilâve
edilen muvakkat maddenin tadili hakkındaki ka-
nun teklifleri aynı mahiyette olmaları sebebiyle
tevhidten müzakere edilmeleri uygun görüldü ve
Hükümet temsilcilerinin de iştirakleriyle encüme-
nimizde tetkik ve müzakere edildi :

Edirne Mebusu Rükneddin Nasuhioğlu tara-
fından teklif edilen ve encümenimizce 25.IV.1959
tarihinde tadilen kabul edilerek havalesi ge-
reğince Bütçe Encümenine sevk edilmiş olan
kanun teklifine aynen ve tamamen iştirak ey-
ledikleri teklif sahipleri tarafından beyan ve
ifade edilmiş olduğundan talepleri veçhile mez-

kür teklif ile birlikte tetkik edilmek üzere ve
havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdiine
karar verilmiştir.

Yüksek Riyasete arz olunur.

Maliye Encümeni Reisi

Bursa

Kenan Yılmaz

Amasya

H. Koray

M. Muharriri

Bursa

Mazlum Kayalar

Bursa

Y. Teksel

İmzada bulunamadı

Çorum

C. Köstekeçi

İmzada bulunamadı

Kocaeli

D. Erol

Sivas

Y. Kocabay

Konya

H. A. Keymen

Erzincan

N. Yıldırım

Samsun

A. Saraçođlu

Tokad

M. Lâtifođlu

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 2/244, 300 ve 2/361

Karar No. 12

10 . XII . 1959

Yüksek Reisliğe

Edirne Mebusu Rüknettin Nasuhioğlu, İzmir Mebusu Sebati Acun ve Kocaeli Mebusu Dursun Erol'un, 5887 sayılı Harelar Kanununun 6955 sayılı Kanunla değiştirilen 97 ne maddesinin (1) numaralı bendinin tadili ve bir muvakkat maddenin tedvini hususunda aynı mahiyette olup ayrı ayrı verilmiş olan kanun teklifleri encümenimize havale edilmiş olmakla teklif sahiplerinden Kocaeli Mebusu Sebati Acun, Dahiliye, Hariciye ve Maliye vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tevhidden tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifleri, gerekçelerinde de ayrı ayrı arz ve izah edildiği üzere gerek göçmen ve gerek mülteci olarak Türkiye'ye gelmiş ve vatandaşlık talebinde bulunmuş kimselerden mahallî idare heyeti kararıyla yoksul oldukları sabit olanların tâbiyet harcından muafiyetlerini istihdaf etmektedir.

Teklifler üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerden ve Hükümet mümessillerinin de verdikleri izahattan, Türkiye'ye göçmen ve mülteci olarak gelip Türk vatandaşlığına girmek talebinde bulunanlardan Türk vatandaşlığına İera Vekilleri Heyeti kararıyla kabul olunanların vatandaşlık hukukundan istifade edebilmeleri nüfusa kayıtlarının yapılması suretiyle mümkün olabildiği ve bunun için de Harelar Kanununa göre 800 lira ödemeleri gerekmekte olduğu, bu harcı tediye mali imkânları mevcudolmayanların Türk vatandaşlığına kabul edildikleri halde nüfusa kayıtları yapılamadığından dolayı vatandaşlık hukukundan istifade edemedikleri anlaşılmış ve tekliflerin sevkini mucip sebepler yerinde görülerek 6955 sayılı Kanunun 97 ne maddesinin (1) numaralı bendinin (d) fıkrası, Türk soylulardan pasaport, seyahat vesikasıyla veya mülteci olarak Türkiye'ye gelip de vatandaşlık talebinde bulunanlardan, yoksul oldukları mahallî idare

heyeti kararıyla sabit olanların da harçtan muafiyetini temin etmek üzere tadil edilmiş ve bu fıkırada yazılı şeraiti haiz olup da çeşitli sebeplerden dolayı vatandaşlığa kabulleri için müracaatte bulunmamış olanlar ile vatandaşlık talebinde bulunup ta hareların tamamını veya bir kısmını ödeyememiş durumdaki şahısların da bu muafiyetten istifade edebilmelerini temin için muvakkat madde tedvin edilmek suretiyle her üç kanun teklifindeki esaslar göz önünde bulundurularak lâyiha metni yeniden Encümenimiz tarafından ihzar ve kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Balıkesir
H. İmre

Kâtip
Diyarbakır
Muhalifim
M. H. Ünal

Ankara
M. Akpınar
Aydın
N. Çelîm
Bolu
N. Tütüncüoğlu

Çankırı
F. Arkan

Çorum
Y. Gürsel
Diyarbakır
H. Turgut
Eskişehir
H. Sezen
Giresun
M. Şener

Mazbata Muharriri
İzmir
B. Bilgin

Adana
R. Tekeli
İmzada bulunamadı

Artvin
H. Çeltikçioğlu
Bolu
S. Bilir
Bursa
H. Köymen

Çorum
H. Bulgurlu
Diyarbakır
H. Z. Tigrel

Edirne
M. Sarol
Gaziantep
E. Cenani
İsparta
T. Tıgılı

İzmir
K. Serdaroğlu
Kastamonu
M. İslâmoğlu
Konya
M. Bağrıaçık
Manisa
S. Mihçioğlu

Kastamonu
N. Batur
Kırşehir
F. Yalçın
İmzada bulunamadı
Konya
H. Ölçmen
Nevşehir
N. Önder

Sakarya
Muvakkat maddeye
muhalifim
N. Kirişcioğlu
Sinob
Ö. Özen
Van
F. Melen

Siird
M. D. Süalp
İmzada bulunamadı
Tekirdağ
Muhalifim
Z. Erataman
Zonguldak
H. Timur

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADILI

5887 sayılı Harclar Kanununun 6955 sayılı Kanunla muaddel 97 nci maddesinin tadili ve bu kanuna muvakkat bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 5887 sayılı Harelar Kanununun 6955 sayılı Kanunla muaddel 97 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 97. — Aşağıda yazılı şahıslar ve aileleri efradı hareketan muaftır.

I - a) Göçmenler,

b) Göçmenliği kabul edilen mülteciler,

c) Serbest göçmenler,

d) Türk soylulardan pasaport, seyahat vesikasıyla veya mülteci olarak Türkiye'ye gelip de vatandaşlık talebinde bulunanlardan yoksul oldukları mahallî İdare Heyeti kararıyle sabit olanlar.

II - Vatandaşlık Kanunu hükümlerine göre fevkalâde olarak vatandaşlığa alınacaklardan

İcra Vekilleri Heyeti kararıyle haresiz alınması tensibedilenler.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihine kadar 97 nci maddenin (d) bendinde yazılı şartları haiz oldukları halde çeşitli sebeplerden vatandaşlığa kabulleri için müracaat etmemiş olanlar ile, vatandaşlık talebinde bulunup da hareların tamamını veya bir kısmını ödeyememiş durumdaki şahıslardan ve aileleri efradından hare alınmaz.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.